

AS-84.3148 Kinematiikka ja liikesuunnittelu Syksy 2006

Tentti 21.12.2006 AS2

Muista täyttää kurssipalautelomake, linkki on kurssin kotisivuilla. Palautekyselyyn vastaamisesta saa yhden tenttipisteen.

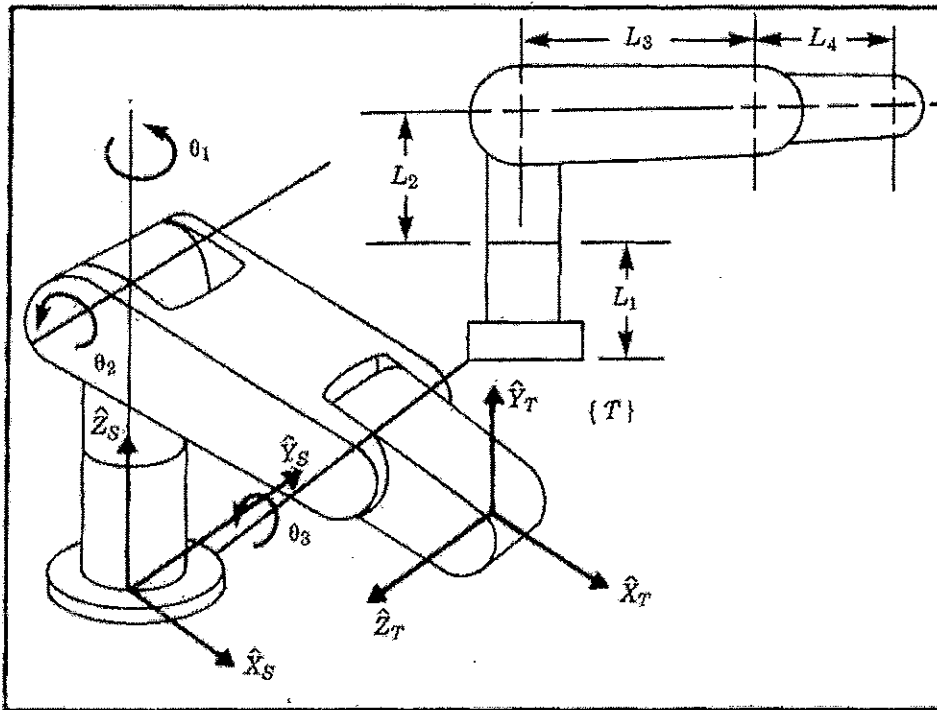
Tehtävä 1.

Koordinaatistot $\{A\}$ ja $\{B\}$ ovat aluksi yhtenevät. Tämän jälkeen koordinaatistoa $\{B\}$ kierretään $\{A\}$:n suhteen Z -akselin (Z_A) ympäri 30 astetta. Tämän jälkeen $\{B\}$:tä siirretään 4 yksikköä X_A -akselin suuntaan ja 3 yksikköä Y_A -akselin suuntaan.

- Laske näillä tiedoilla transformaatiomatriisi ${}^A_B T$
- Muodosta tämän jälkeen käänteinen transformaatio ${}^B_A T$

Tehtävä 2.

Kuvan 1 kolmen vapausasteen manipulaattorissa nivelet 1 ja 2 ovat suorassa kulmassa toisiinsa nähden, ja nivelet 3 ja 4 ovat keskenään samansuuntaiset. Kuvan esittämässä asennossa kaikki nivelet ovat nolla-asemassaan. Nivelten positiivinen kiertosuunta on ilmaistu kuvassa. Piirrä kuva, joka esittää nivelkoordinaatistojen kiinnityksen manipulaattoriin, ja johda transformaatiomatriisit ${}^0_1 T$, ${}^1_2 T$ ja ${}^2_3 T$.

Kuva 1

Tehtävä 3.

Erään manipulaattorin kärjen nopeus 0-koordinaatistossa on

$${}^0v_3 = \begin{bmatrix} -l_1 s_1 \dot{\theta}_1 - l_2 s_{12} (\dot{\theta}_1 + \dot{\theta}_2) \\ l_1 c_1 \dot{\theta}_1 + l_2 c_{12} (\dot{\theta}_1 + \dot{\theta}_2) \\ 0 \end{bmatrix}. \text{ Mikä on manipulaattorin jakobiaani 0-koordinaatistossa?}$$

Onko tällä jakobiaanilla singulariteettejä ja jos on, niin missä?

Tehtävä 4.

- Yksilinkkinen robotti, jolla on pyörivä nivel, on paikallaan asennossa $\theta=10^\circ$. Se halutaan siirtää asentoon $\theta=85^\circ$ 4 sekunnissa. Etsi soveltuvat parametrit lineaariselle trajektorille, jossa on paraboliset siirtymät. Oleta sopiva kiihtyvyys.
- Trajektorin yhtälö on muotoa $\theta(t) = 10 + 5t + 70t^2 - 45t^3$ ja sitä käytetään aikavälillä $t=0..2s$.
Mitkä ovat asemat, nopeudet ja kiihtyvyydet trajektorin alussa ja lopussa?

Tehtävä 5.

- a) Selitä seuraavan dynamiikkayhtälön termit:

$$\tau = M(\theta)\ddot{\theta} + V(\theta, \dot{\theta}) + G(\theta) + F(\theta, \dot{\theta})$$

- b) Mitkä ovat säätölain osittamisen (control law partitioning) tavoitteet?

SUORA KINEMATIikka

$${}^B_A T = \begin{bmatrix} {}^A_B R^T & -{}^A_B R^T A P_{BORG} \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

$$R_x(\theta) = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & \cos\theta & -\sin\theta \\ 0 & \sin\theta & \cos\theta \end{bmatrix}$$

$$R_y(\theta) = \begin{bmatrix} \cos\theta & 0 & \sin\theta \\ 0 & 1 & 0 \\ -\sin\theta & 0 & \cos\theta \end{bmatrix}$$

$$R_z(\theta) = \begin{bmatrix} \cos\theta & -\sin\theta & 0 \\ \sin\theta & \cos\theta & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

$${}^{i-1}_i T = \begin{bmatrix} c\theta_i & -s\theta_i & 0 & a_{i-1} \\ s\theta_i c\alpha_{i-1} & c\theta_i c\alpha_{i-1} & -s\alpha_{i-1} & -s\alpha_{i-1} d_i \\ s\theta_i s\alpha_{i-1} & c\theta_i s\alpha_{i-1} & c\alpha_{i-1} & c\alpha_{i-1} d_i \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \quad \text{Käytetään } R_y, R_x, R_z$$

JAKOBIANIT

$${}^A V_Q = {}^A V_{BORG} + {}^A_B R^B V_Q + {}^A \Omega_B \times {}^A_B R^B Q$$

$${}^i \omega_{i+1} = {}^i \omega_i + {}^1 R \dot{\theta}_{i+1} {}^{i+1} \hat{z}_{i+1}$$

$${}^{i+1} \omega_{i+1} = {}^{i+1}_i R^i \omega_i + \dot{\theta}_{i+1} {}^{i+1} \hat{z}_{i+1}$$

$${}^i v_{i+1} = {}^i v_i + {}^i \omega_i \times {}^i P_{i+1}$$

$${}^{i+1} v_{i+1} = {}^{i+1}_i R^i ({}^i v_i + {}^i \omega_i \times {}^i P_{i+1})$$

$${}^{i+1} \omega_{i+1} = {}^{i+1}_i R^i \omega_i$$

$${}^{i+1} v_{i+1} = {}^{i+1}_i R^i ({}^i v_i + {}^i \omega_i \times {}^i P_{i+1}) + \dot{d}_{i+1} {}^{i+1} \hat{z}_{i+1}$$

$${}^i f_i = {}^i R^{i+1} f_{i+1}$$

$${}^i n_i = {}^i R^{i+1} n_{i+1} + {}^i P_{i+1} \times {}^i f_i.$$

$$\begin{bmatrix} {}^B v_B \\ {}^B \omega_B \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} {}^B R & -{}^B R {}^A P_{BORG} \times \\ 0 & {}^B R \end{bmatrix} \times \begin{bmatrix} {}^A v_A \\ {}^A \omega_A \end{bmatrix}$$

$$\begin{bmatrix} {}^A v_A \\ {}^A \omega_A \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} {}^A R & {}^A P_{BORG} \times {}^A R \\ 0 & {}^A R \end{bmatrix} \begin{bmatrix} {}^B v_B \\ {}^B \omega_B \end{bmatrix}$$

$$\begin{bmatrix} {}^A F_A \\ {}^A N_A \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} {}^A R & 0 \\ {}^A P_{BORG} \times {}^A R & {}^A R \end{bmatrix} \begin{bmatrix} {}^B F_B \\ {}^B N_B \end{bmatrix}$$

$$P \times = \begin{bmatrix} 0 & -p_z & p_y \\ p_z & 0 & -p_x \\ -p_y & p_x & 0 \end{bmatrix}$$

TRAJEKTORIT

$$\theta(0) = \theta_0$$

$$\theta(t_f) = \theta_f$$

$$\dot{\theta}(0) = \dot{\theta}_0$$

$$\dot{\theta}(t_f) = \dot{\theta}_f$$

$$\theta(t) = a_0 + a_1 t + a_2 t^2 + a_3 t^3$$

$$\Rightarrow \dot{\theta}(t) = a_1 + 2a_2 t + 3a_3 t^2$$

$$\ddot{\theta}(t) = 2a_2 + 6a_3 t$$

$$\ddot{\theta}_b = \frac{\theta_h - \theta_b}{t_h - t_b}$$

$$\theta_b = \theta_0 + \frac{1}{2} \ddot{\theta}_b t_b^2$$

$$t_b = \frac{t}{2} - \frac{\sqrt{\ddot{\theta}^2 t^2 - 4\dot{\theta}(\theta_f - \theta_0)}}{2\ddot{\theta}}$$

Monisegmenttinen trajektori jossa siirtymät:

Trajektorin sisäiset pisteet:

$$\dot{\theta}_{jk} = \frac{\theta_k - \theta_j}{t_{djk}}$$

$$\theta_b = \theta_0 + \frac{1}{2} \ddot{\theta}_b t_b^2$$

$$\ddot{\theta}_k = \text{SGN}(\dot{\theta}_{kl} - \dot{\theta}_{jk}) |\ddot{\theta}_k|$$

$$t_k = \frac{\dot{\theta}_{kl} - \dot{\theta}_{jk}}{\ddot{\theta}_k}$$

$$t_{jk} = t_{djk} - \frac{1}{\gamma} t_j - \frac{1}{\gamma} t_k$$

Pisteet trajektorin alussa ja lopussa:

$$t_n = t_{d(n-1)n} - \sqrt{t_{d(n-1)n}^2 + \frac{2(\theta_n - \theta_{n-1})}{\ddot{\theta}_n}}$$

$$\dot{\theta}_{(n-1)n} = \frac{\theta_n - \theta_{n-1}}{t_{d(n-1)n} - \frac{1}{2}t_n}$$

$$t_{(n-1)n} = t_{d(n-1)n} - t_n - \frac{1}{2}t_{n-1}$$